

BILLEDETS LØFTE: FRAKTALE KREATIONER.

Et portræt af Mads Ljungdahl

Mads Ljungdahl, Herinde - Heroppe [In Here Up Here].

I en tekst fra 2016 skriver Mads Ljungdahl (i det følgende ML): “I en tid som vores, hvor vi med teknologiske midler har alle muligheder for at holde os orienteret og være i begivenhedernes centrum, hvor angsten for ikke at kunne følge med ligger lige for, ja hvor teknologien i sig selv kan stå i vejen, går vi allesammen glip af myriader af oplevelser. Denne indlysende realitet kan synes trist, men er også sært frigørende.” ML jagter en potentiel oplevelse i hvert af sine billeder eller finder de fantomer frem, der martrer vores samvitighed. Den omhyggelige koreografi, det kunstneriske håndelag og en akut social kritik er karakteriserende for værkets kompleksitet og skarphed. Han er generøs og lystbetonet i sine billeddannende politiske eller erotiske allegorier, og lader ikke erindringsteatrets dystopiske perspektiver slippe os. Kan vi stole på det, vi ser, når han viser os det fiktive, det virkelige og spillet derimellem?

Der er ligesom ingen ende på betydnin-
gerne, som har metaforen som grund-form.
Værkerne er som ‘visuelle ekkoer’ af den
konstante flux af billeder, de flygtige reflek-
ser der strømmer fra planetens billedarkiv
og andre generiske (artsbestemte) rum, der
omgiver os. Og er vi villige til at stole på lig-
heder, vil meget synes velkendt. Billederne
er som aftryk af den tid og de tanker, der
hver dag glider væk mellem vore fingre.
ML’s karakteristiske stil er det fortællende
og det kraftigt betonede grafiske udtryk.
Den konfronterende udtryksform tillader
os at danne en forbindelse til alt dette, som
flyder og strømmer. ML’s fortællinger er
sammenholdt af lige dele politisk super-
vision og en stærk psykologisk intuition.
Det er lige som om billederne rummer en
egenvilje i det formede stof.

Uddannelse og baggrund

ML er født i Humlebæk i 1964. Hans bag-
grund og uddannelse gør tilgangen til bil-
ledkunsten unik. Efter at have studeret på
Kunstakademiet, blandt andet under pro-
fessor Albert Mertz, kom ML, ifølge egne
oplysninger, ved en slags tilfælde til filmen,
hvor han arbejdede som lydtekniker blandt
andet på Lars Von Triers film Europa fra
1991. Derfra blev han, ved endnu ét af de
vidunderlige held, som man indimellem kan
rammes af, opdaget af teatrets avantgarde
og fortsatte videre til den levende køben-
havnske teaterverden. Her arbejdede han
for dansk teaters dengang unge lovende og
eksperimenterende talenter, blandt andet
instruktøren Katrine Wiedemann og dra-

Mads Ljungdahl, Refrain 02.

matikeren Jokum Rohde på Kalejdoskop. ML
opfandt her en interessant måde at skabe
et akustisk, psykologisk rum omkring skue-
spillet. En atmosfærisk lyd, der påvirkede
både tekstens fremførelse, skuespillerne og
publikum. Denne sans for det musikalske i
tale og billeder, er en ren tone hos ML, som
man får fat i, selv om det måske ikke sker
fra første færd.

Teaterarbejdet rummer for ML de med-
skabende elementer, hvor fantasien og
forventningen sættes i gang: lige om lidt vil
noget ske her foran vores øjne. Kontrasten
mellem at arbejde som del af et fællesskab
og det at skabe billeder alene blev define-
rende for ML’s mangefacetterede tilgang til
kunsten. Idag er ML klar over, at fuldtids-
arbejde på teater og at skabe billedkunst
samtidig, er svært at forene.

Oprindeligt uddannet billedkunstner
med en MFA fra Det Kongelige Kunstaka-
demi, har ML både malet og fotograferet
siden tiden på kunstakademiet, men har
ikke udstillet eller skabt malerier siden
1999. Hans udstilling, All Sorts på Overga-
den blev den sidste maleriudstilling. Her
var billedserien, som bestod af 33 malede
portrætter, et dobbeltportræt og en instal-
lation med malede figurer, lys og lyd, skabt
over et dogmeagtig format.

ML konstaterer med et lidt skævt smil,
at han stort set ikke har malet siden. Han
fandt gennem fotografiet en langt mere
fleksibel måde at arbejde på. Han opda-
gede en teknik og arbejdsmetode, hvor han

kombinerer frihåndstegning med papir og
blyant, kamera, pc og print. Han fandt sit
medie og ser fotografiet som en frisætter,
‘... så mine billeder kunne følge med mit ho-
vede.’ På en udstilling i 2000 på Fotografisk
Center med den britiske fotograf Lewis Car-
roll (1832-1898) var de originale koldodium-
fotografier i anledning af vandreudstil-
lingen blevet lavet om til digitale print, de
såkaldte Iris-prints, en særlig digital tryk-
teknik, der yder den fine gamle fotografi-
ske teknik stor retfærdighed. For ML angav
det en ny kunstnerisk vej med fotografiet.
Det var i det unikke Digital Room, drevet af
Fotografisk Center, som sideløbende med
udstillinger tilbød kunstnere at komme og
afprøve tidens seneste digitale trykteknik-
ker, der giver den højeste printkvalitet og
lysægthed. ML’s arbejder har efter skiftet
til fotografiet været udstillet flere steder
i udlandet, senest i Argentina. Han er re-
præsenteret på FotoFest og Museum of
Fine Arts i Houston, USA, samt Faulconer
Gallery, Grinell College, USA, The National
Library, London, UK, og Brandts i Odense.

Det impressionistiske og det eks- pressionistiske

I de fotografiske arbejder, hvor ML arbejder
med det rene fotografi, er arbejdsmetoden
nærmest instinktiv. ML reagerer nærmest
på en refleks, når hans øjne falder på noget,
som kan/skal udsættes for lys. Dén refleks
udløser, hvad ML kalder den impressionisti-
ske side af sit værk. Om det er et sted, en »

DRONE 042

>> genstand, en refleksion i en rude, eller et øjeblik, et tidsforløb, så indfanges det, fordi det indeholder noget transparent. Det kan være gemte eller glemte kvaliteter af sårbarhed, tid der er gået, eller som kommer. Noget andet der vækkes til live kan være det hemmelighedsfulde, kærlighed eller perfektion. ML kalder denne værkgruppe, billeder der kommunikerer atmosfære snarere end et motiv. Det er en art erindringsbilleder, som opstår i situationer, ligesom når vi går en tur i skoven eller er alene i byens rum og er tavse. Det er som om, ML har en særlig adgang til at trække det, der er udenfor ind, og dét der er indenfor ud. Bevægsels registrering fremstår som essentielle for værket og disses rumsteren i både bevidsthed og real-time er omdrejningspunktet for værkserien Refrain. Bogværket og udstillingen De pyntede børn (2011), med undertitlen ‘Historier og gåder om Det Privilegerede Menneske’, sender på en særlig slapstick-frekvens, så de igangsættende, absurde bevægelser fortsætter, efter vi har lukket bogen eller forladt udstillingen.

Dialektik

Måske på grund af denne nærmest fraværende, men indoptagende natur, som kun er ét spor i værket, behøver ML i visse værkserier en stram form. De mest gennemarbejdede og sofistikerede serier, De pyntede børn og de udstillingsaktuelle værker

Drone Observations og Ferom, hører til det, han kalder sine ekspressionistiske værker. Det er værker, der aflæses med ét blik, men som alligevel, trods de strenge konturer, kan aflures mange hemmeligheder. Det man tror at have set rummer flere andre læsninger og bibetydninger. Formen er stram og sort, med et væld af detaljer; men ved at spille på det velkendte og tilvante for øjet skaber ML kunstneriske nybrud. Man kan sige, at ML har en alt for menneskelig ambition og fantasi om at omskabe begge elementer til rumlig, objektiv virkelighed. Direkte adspurgt:‘... hvorfor så meget sort?’ indrømmer ML, at han kan lide mørket, dét der ligger derude ‘... og summer i det helt store felt’. Med ét husker man, at grundlæggende er der meget meget mørkt derude.

De pyntede børn er en allegori over det privilegerede menneske og dets handlinger. Det er et godt eksempel på ML’s proces fra idé til udførelse. Værkserien er en hybrid der består af tegningsgrafik og fotografi. Udtryksformen er en eventyrgøglerverden. Den er grum og sort, men som den billedbog, det er, lægger den op til en åben læsning. Den verden, der her fremstilles, er ikke tidsbunden og giver derfor med sit formudtryk et evighedsperspektiv af teater-, kabaret- og markedsgøglallusioner. Indtryk fra en verden, der altid har eksisteret og én med dybe rødder i en levende folkelig tradition. Med moraliteter

som legemliggjorte egenskaber: grådighed (Growth), hykleri, vellyst, hovmod, dyder og laster (The Parasites) etc. Politikere og andre magtpersoner opførte sig som børn, der kan gøre, hvad de vil, bare fordi de kan, og fordi strukturerne omkring dem tillader denne opførsel. Det er ML’s egen kommentar til oplevelsen.

Men billederne udtaler også den angst, der ligger underneden. Hvornår stopper denne fest, hvor Vi bestemmer? Gode og onde egenskaber kæmper om menneskets sjæl. Alt det ligger gemt i skyggerne. Hvordan erindrer vi, hvordan mindes vi det, vi trods alt gerne vil forsøge at glemme? Der er fortælling i disse billeder, men også huler, stilhed og mørke.

De pyntede børn var udstillet i Poesiens Hus i Gothersgade i oktober 2011 og senest i 2014 i Argentina, Buenos Aires, på Recoleta Cultural Center.

Drone Observations

Droner er både insektlignende og dyrelignende væsner og kunne godt have været en del af ‘... tapetet hos de pyntede børn’, siger ML, men da eventyrfortællingen ikke kan indeholde alt for tidstypiske rekvisitter, som mobiltelefoner eller droner, blev de fravalgt. For hvad er en drone? Små hyggelige honningbier, der summer rundt om hovedet på os, eller er de potentielle mekaniske fjender? En forunderlig blanding af

Mads Ljungdahl, Illumination [Illumination].

natur og geometri gentager sig i ML’s sorte streg.

Vi sidder med en række af de af hvidt omkransede sorte droner på bordet foran os. For ML repræsenterer de minimalistiske sort-hvide print af de insektlignende former det tidstypiske. Som symboler, med deres overflyvningsvæsen, er de en del af det overvågningssamfund, der omgiver os. Slår man ordet drone op, kommer der mange historier frem om alle de hemmelige steder i verden, ingen nogensinde før har set, og som dronerne nu gør det muligt at se. Dét som ML kalder ‘de elektroniske nationer’ (Google, Facebook, Apple etc.), der i dag overvåger alt og alle, og hvis rækkevidde, vi end ikke har fattet konsekvenserne af. Hver eneste af MLs metamorfosiske droner bliver til med baggrund i håndtegnede skitser. De er bevidst formet en lille smule asymmetrisk med den der lillebitte forskydning, der snyder øjet. De ser ved første øjekast helt perfekte ud i formen. Honningbi eller fjende? Asymmetrien er med til at gøre det klart, på hvor tynd en knappenålsspids englene danser. Her hvor forholdet mellem menneske, maskine og natur går i en potentiel farlig symbiose, og hvor noget tilsyneladende uendeligt eskalerende, kan fastholdes på noget så enkelt som et stykke papir.

Arbejdsmetode

ML arbejder altid på flere serier samtidig. Det er vigtigt for den skabende proces, at der altid er nogle forskellige spor at skifte imellem. Nogle serier er rent fotografiske og opstår som de her omtalte ‘visuelle ek-

Mads Ljungdahl, Vækst [Growth].

koer’ af en stemning eller en udfordring. Andre er tegnede, fotograferede og bearbejdede digitalt og bliver til print. Han skifter gerne mellem sporene. De grafiske-fotografiske værker bliver til som de med blyant håndtegnede skitser på papir. Derefter affotograferer han værket og fortsætter arbejdet digitalt. Denne proces kan gentages i flere arbejds gange. Det er en fleksibel arbejds metode, der fungerer. Det færdige produkt, som udstilles, er det indrammede print. Han lægger vægt på at bruge så simple materialer som muligt og forbinder det med at opnå en ægthed i udtryk. Via de valgte materialer lader han dette få en medbetydning for værkets udsagn.

Mangfoldighed og forenkling

Vi er på rejse med en kunstner, der ikke er optaget af trends eller genrer. Den nye udstilling Ferom, med undertitlen Amourøst virvar, behandler erotikken som mentalt fænomen, et levende mysterium som vi alle er omgivet af og deltager i. ML anvender dette uudgrundelige og udtømmelige felt blandt mennesker, som han blandt andet tæmmer via en stram form, én hvor de Rorschach-agtige billeder (Rorschach-testen er en psykologisk test med brug af billeder) søger ind i et hemmelighedsfuldt område.

Her er filosoffen Giordano Brunos ord nyttige, ‘...at billeder er gåder, der løses af hjertet.’ Det betyder, at vi som beskuerer kan relatere til blikkets uendelige mysterier. ML’s billeder er så suggestive, at hverdagsnormaliteten, omsat til noget hemmelighedsfuldt, overbeviser om vær-dien af den

kreative frisættelse. ML siger afsluttende: ‘... hvis jeg selv forstår det hele, bliver det kedsommeligt.’ Den bundne og den frie be- arbejdelse er et ‘trick’, han kan benytte som en ultimativ genoplivning af rent performative affekter, som helt klart favoriseres af ML. Han ser samtidig naturligt og ukompliceret og med tålmodighed og præcision. Mangfoldighed og forenkling er de to spor, ML forfølger. Og det er ikke spor enkelt.

MLs kunst kommunikerer, fordi den engagerer beskueren og fremkalder et ønske om at få mere at vide. Det er for så vidt kunstens allermest radikale potentiale. Det transparente medie, der skriver med lyset, besidder, blandt andet gennem det løfte- rige, en stærk evne til overtalelse. ●

12. august- 24. september 2016 vises Ferom - Amourøst virvar på galleri Format Art Space i Nansensgade i København

Mads Ljungdahl vil gennem udstillingsperioden i Galleri Format Art Space del- tage i flere arrangementer, hvor han for- tæller om sit arbejde: både om forholdet til fotografiet og til det amourøse. Nær- mere informationer om dette på Format Art Spaces hjemmeside: www.formatartspace.dk. og Cph Art Week: www.copenhagenartweek.dk

Mads Ljungdahl var udstillingsaktuel i for- sommeren 2016 på VÆG3, galleri i Aalborg, Drone Observations 20.05. - 25.06.2016.

De Døde Vækkes [Waking The Dead], Mads Ljungdahl.